

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

VÉGLEGES
A6-0212/2007

7.6.2007

JELENTÉS

a fiatalok bűnözéséről, a nők, a család és a társadalom szerepéről
(2007/2011(INI))

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadó: Katerina Batzeli

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	14
ELJÁRÁS.....	20

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a fiatalkori bűnözésről, a nők, a család és a társadalom szerepéről (2007/2011(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ egyezményre, és különösen annak 37. és 40. cikkére,
- tekintettel a fiatalkorúak igazságszolgáltatási rendszerére vonatkozó, 1985. évi ENSZ minimumszabályokra vagy „pekingi szabályokra”, amelyeket az 1985. november 29-i 40/33 közgyűlési határozattal fogadtak el,
- tekintettel a fiatalkori bűnözés megelőzésére vonatkozó ENSZ iránymutatásokra vagy „rijádi iránymutatásokra”, amelyeket az 1990. december 14-i 45/112 közgyűlési határozattal fogadtak el,
- tekintettel a szabadságuktól megfosztott fiatalkorúak védelmére vonatkozó ENSZ szabályokra, amelyeket az 1990. december 14-i 45/113 közgyűlési határozattal fogadtak el,
- tekintettel az Európa Tanácsnak a jogok gyakorlásáról szóló, 1996. január 25-i európai szerződésére, és különösen annak 1. és 3–9. cikkére,
- tekintettel az Európa Tanács miniszteri bizottságának a fiatalkori bűnözés kezelésének új módszereiről és a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatás szerepéről szóló, a tagállamokhoz intézett 2003. szeptember 24-i ajánlására (Rec (2003) 20),
- tekintettel az Európa Tanácsnak a fiatalkori bűnözésre adott társadalmi reakciókról szóló, 1987. szeptember 17-i ajánlására (Rec (87) 20E),
- tekintettel az Európai Tanácsnak a migráns családok körében előforduló fiatalkori bűnözésre adott társadalmi reakciókról szóló, 1988. április 18-i ajánlására (Rec (88) 6E),
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 6. cikkére és a IV. címének büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezéseire,
- tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, különösen a szociálpolitikáról, oktatásról, szakképzésről és ifjúságról szóló XI. címére, és különösen annak 137. cikkére,
- tekintettel az AGIS keretprogramra, amely 2006. december 31-én járt le, valamint az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének létrehozásáról szóló, 2007. február 15-én elfogadott 168/2007/EK tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségét a Szerződés VI. címében említett területeken történő fellépésre felhatalmazó tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló,

¹ HL L 53., 2007.2.22., 1. o.

2006. november 30-i álláspontjára,

- tekintettel a 2007-től 2013-ig tartó időszakra az „alapvető jogok és jogérvényesülés” általános program részeként a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszak megelőzéséről és az azzal szembeni küzdelemről, valamint az áldozatok és veszélyeztetett csoportok védelméről szóló egyedi program (DAPHNE III program) létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozat elfogadására vonatkozó tanácsi közös álláspontra,
 - tekintettel a Bizottság „Az EU gyermekjogi stratégiája felé” című közleményére (COM(2006)0367),
 - tekintettel a Gyermekek Jogainak Európai Chartájáról szóló, 1992. július 8-i állásfoglalására¹, és különösen annak 8.22 és 8.23 pontjára,
 - tekintettel az európai bűnmegelőzési hálózat létrehozásáról szóló, 2001. május 28-i tanácsi határozatra²,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. március 15-i, „A fiatalkori bűnözés megelőzése. A fiatalkori bűnözés kezelésének módjai és a fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatási rendszer szerepe az Európai Unióban” című véleményére,
 - tekintettel az egyesült királysági elnökség égisze alatt 2005. szeptember 5–7-én Glasgowban „A fiatalok és a bűnözés: az európai perspektíva” címmel megrendezett konferencia következtetéseire,
 - tekintettel a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja legutóbbi éves jelentéseire,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 45. cikkére,
 - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A6-0212/2007),
- A. mivel a fiatalkori bűnözés lényegénél fogva veszélyesebb a felnőttkori bűnözésnél, mivel a népesség különösen kiszolgáltatott rétegét érinti, és a fiatalokat igen korai szakaszban teszi ki a társadalmi kirekesztés és a stigmatizáció kockázatának,
- B. mivel nemzeti, európai és nemzetközi tanulmányok támasztják alá, hogy az elmúlt két évtizedben riasztó mértékben nőtt a fiatalkorú bűnözés,
- C. mivel egyre aggasztóbb, hogy a fiatalkori bűnözés napjainkban egyre nagyobb méreteket ölt, abból a tényből adódóan, hogy egyre csökken az az életkor, amelyben a bűnözést megkezdik és egyre nő a 13 év alatti gyermekek által elkövetett bűncselekmények száma, akiknek cselekményei egyre nagyobb kegyetlenséggel járnak,
- D. mivel a fiatalkori bűnözésre vonatkozó adatok gyűjtésének és bemutatásának jelenlegi módja nem felel meg a valós szükségleteknek és a jelenlegi feltételeknek, ami rendkívül fontossá teszi azt, hogy megbízható nemzeti statisztikákkal rendelkezünk,

¹ HL C 241., 1992.9.21., 67. o.

² HL L 153/1., 2001.6.8., 1-3. o.

- E. mivel rendkívül nehéz abszolút kategóriákba sorolni azokat az okokat, amelyek miatt egy fiatalkorú bűnözni kezd, olyannyira, hogy az a folyamat, amely társadalmilag deviáns és végül bűnöző magatartásformákhoz vezet, minden esetben olyan egyedi és sajátos körülményekkel magyarázható, amelyek leképezik e folyamat tényleges tulajdonságait, illetve azon lényeges pólusokat, amelyek között minden gyermek és fiatal felnő, vagyis a családot, az iskolát, a baráti környezetet, illetve tágabb értelemben azt a gazdasági-társadalmi környezetet, amelyben az illető él,
- F. mivel a fiatalkorú bűnözéshez hozzájáruló fő tényezők a családon belüli szervezettség, kommunikáció és megfelelő minták hiánya, a családi környezetbe tartozó személyek által elkövetett fizikai és szexuális erőszakhoz kapcsolódó pszichopatológiai problémák, az oktatási rendszerek sikertelensége a társadalmi értékek közvetítése terén, valamint a szegénység, a munkanélküliség, a társadalmi kirekesztés és a rasszizmus; további meghatározó tényező a személyiségük kialakítására való törekvés során a fiatalokban megjelenő erős utánzási hajlam, az alkohol- és kábítószer-fogyasztáshoz társuló személyiségzavarok, valamint a média, bizonyos internetes oldalak és videojátékok által az esztelen, túlzott és indokolatlan erőszakról festett kép,
- G. mivel a fiatalok deviáns viselkedése nem törvényszerűen vezethető vissza családon belüli okokra,
- H. mivel a kannabisz és egyéb kábítószeres és/vagy az alkohol fiatalkorúak általi fogyasztásának növekedése összefüggésbe hozható a fiatalkori bűnözés fokozódásával,
- I. mivel a migránsok, különösen a fiatalkorúak, sokkal nagyobb társadalmi kontroll alatt állnak, ami olyan benyomást kelthet, mintha a fiatalkori bűnözés problémái elsődlegesen a migráns környezetben jelentkeznének, nem pedig a társadalom egészében, amely megközelítés nem pusztán téves, hanem társadalmi szempontból veszélyes is,
- J. mivel a fiatalkori bűnözés két „aktuális” formája a „fiatalok bandáinak” kialakulásán és az erőszak iskolai környezetben való fokozódásán alapul, amely jelenségek különösen erősek bizonyos tagállamokban, és amelyeknek tanulmányozása, illetve adott esetben orvoslása összetett feladatot jelent,
- K. mivel az olyan jelenségek, mint a fiatalokból álló bandák elterjedése arra indított egyes tagállamokat, hogy megszigorítsák a fiatalkorúakra vonatkozó büntetőjogot és visszatérjenek a hagyományos, büntetés-végrehajtási létesítményekben végrehajtott szabadságvesztéssel járó büntetésekhez,
- L. mivel bizonyos tagállamokban az iskolák bejárata, sőt udvara – a kedvező helyzetű negyedekben is – jogon kívüli területté vált (kábitószerkereskedelem, erőszak, adott esetben szűrő/vágófegyverek alkalmazásával, különböző zsarolások, illetve veszélyes játékok kialakulása – lásd a „happy slapping” jelenségét, amelynek során a mobiltelefonnal rögzített erőszakos jeleneteket internetes oldalakra töltik fel),
- M. mivel az elmúlt években megfigyelhető a kiskorúakra vonatkozó nemzeti büntetőjogi szabályozás fokozatos reformja, amelynek keretében a nevelési, rehabilitációs és terápiás intézkedésekre kellene összpontosítani, nem pedig a szabadságvesztésre, amelyre - amennyiben feltétlenül szükséges - csak mint utolsó lehetőségre kellene tekinteni, ugyanakkor azonban hangsúlyozni kell, hogy a megfelelő, modern létesítmények és a

képzett szakértői személyzet hiánya, valamint a társadalmi részvétel és a finanszírozás korlátozottsága miatt a gyakorlatban igen gyakran kivitelezhetetlen ezen új intézkedések végrehajtása,

- N. mivel a tagállami jogalkotás rendszerint bünteti a fiatalkorúak cselekményeit és viselkedésmódjait, még ha azok felnőtt elkövetők esetén nem is minősülnek bűncselekménynek, ami ugyan megerősíti a fiatalkorúak kárára gyakorolt társadalmi és büntetőjogi kontrollt, ugyanakkor bünteti a szegénységet, a társadalmi kirekesztettséget és a fiatalok ideiglenes társadalmi beilleszkedési zavarait is,
- O. mivel az interneten, a játékokban és a televízióban megjelenő szélsőségesen erőszakos jelenetek és pornográf tartalmú anyagok száma igen magas, a média pedig felhasználja a fiatalkorú bűnözők és áldozatok képeit, ami gyakran súrolja a gyermekek alapvető jogainak sérelmét és hozzájárul az erőszak hétköznapivá válásának népszerűsítéséhez,
- P. mivel a 2001-ben alapított Európai Bűnmegelőzési Hálózat keretében a fiatalkori bűnözéssel foglalkozó különleges munkacsoportot hoztak létre, amely a 27 tagállamban megkezdte az e területre vonatkozó jövőbeli EU politika kialakításának alapjául szolgáló, részletes összehasonlító tanulmány kidolgozását,
 - 1. hangsúlyozza, hogy a fiatalkori bűnözés kizárólag integrált, nemzeti és európai szintű stratégiák elfogadásával küzdhető le hatékonyan, amelyeket három vezérelv jellemez: a megelőzés, valamennyi fiatal társadalmi beilleszkedése és a jogszabályi kezelő intézkedések;;

Nemzeti szintű politikák

- 2. hangsúlyozza annak alapvető fontosságát, hogy a társadalom összes érintett fele közvetlenül részt vegyen az integrált nemzeti stratégia megtervezésében és végrehajtásában – azaz az állam mint központi irányító, a regionális és helyi hatóságok, az iskola, a család, a nem kormányzati szervezetek (főként a fiatalokkal foglalkozók), a civil társadalom és minden egyén –, hangsúlyozza, hogy a fiatalkori bűnözés elleni küzdelmet szolgáló hatékony intézkedések végrehajtásához elengedhetetlen, hogy megfelelő pénzügyi források álljanak rendelkezés;
- 3. fenntartja, hogy a fiatalkori bűnözés elleni hatékony küzdelemhez integrált és hatékony, a szociális és polgári értékek átadását és a fiatalok korai szocializációját elősegítő iskola-, szociál-, család- és oktatáspolitikára van szükség; másfelől úgy ítéli meg, hogy létre kell hozni egy jobb gazdasági és szociális kohéziót elősegítő politikák, amely hozzájárul a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, a társadalmi kirekesztés és - különösen a gyermekeket érintő - szegénység elleni küzdelemhez;
- 4. úgy véli, hogy a fiatalkorú bűnözés terén a megelőzést három alapvető szinten kell tervezetni, nevezetesen: az elsődleges megelőzés szintjén, ami minden polgárt megcéloz, a másodlagos megelőzés szintjén, ami az alkalmi és rendszeres fiatalkorú bűnözőket célozza, illetve a harmadlagos megelőzés szintjén, ami azokat a fiatalkorúakat célozza meg, akik ellenállnak a bűnözői viselkedés átvételének, illetve fel akarnak hagyni azzal;
- 5. úgy véli, hogy szükséges kialakítani olyan határokat és konkrét intézkedéseket, amelyeket

a családoknak, a nevelőknek és a társadalomnak már a legfiatalabb korban meg kell ismertetniük a fiatalokkal;

6. úgy ítéli meg, hogy a fiatalkori bűnözés megelőzése egyéb területeken is közpolitikákat igényel, mint például a lakhatási, foglalkoztatási, szakképzési, szabadidő és a fiatalok csereprogramjait érintő politikák;
7. emlékeztet arra, hogy a családoknak, az iskoláknak és általában véve a társadalomnak együtt kell működnie a fiatalkori erőszak egyre fokozódó jelensége elleni küzdelemben;
8. felhívja a tagállamok figyelmét a család sajátos szerepének fontosságára, amelyet e küzdelem minden fázisában betölt és kéri, hogy nyújtsanak megfelelő segítséget a szülőknek;
9. ösztönzi a tagállamokat arra, hogy nemzeti politikáikban vezessenek be egyéves szülői szabadságot, amely lehetővé teszi azon családok számára, amelyek ezt kívánják, hogy ilyen feltételek mellett vehessenek részt gyermekük nevelésének első szakaszában, amely rendkívül fontos annak érzelmi fejlődése szempontjából;
10. felhívja a tagállamokat, hogy különösen támogassák azokat a családokat, amelyek gazdasági és szociális problémákkal küzdenek; hangsúlyozza, hogy az olyan intézkedések elfogadása, amelyek célja az alapvető lakhatási és élelmezési szükségletek fedezése, a gyerekektől kezdve a család valamennyi tagja számára az alapfokú oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosítása, illetve azok az intézkedések, melyek célja e családok tagjai számára méltányos hozzáférést biztosítani a munkaerőpiachoz, valamint a gazdasági, társadalmi és politikai élethez, hozzájárulnak az egészséges és igazságos családi környezet kialakításához, ami elősegíti a gyermekek fejlődését és elsődleges szocializációját;
11. felhívja a tagállamokat, hogy bocsássák rendelkezésre azokat a forrásokat, amelyek szükségesek egy hatékony, pszichológiai és szociális tanácsadást működtető olyan segélyszolgálat tevékenységének kiterjesztéséhez, amely tartalmazza a fiatalkori bűnözés által érintett problémás családokkal való kapcsolattartást szolgáló pontokat is;
12. hangsúlyozza az iskola és az iskolai környezet kiemelt szerepét a gyermekek és serdülők személyiségének kialakításában; hangsúlyozza, hogy a mai iskola két jellegzetessége, vagyis a kulturális sokszínűség és az osztályelemek léte erőszakos jelenségekhez vezethetnek az iskolai környezetben, illetve elősegíthetik egy ellenséges környezet kialakítását a hóhér szerepét játszó agresszív diákok és az áldozatok között, mivel az oktatási rendszerből hiányoznak a tanulók támogatását és egymáshoz való közelítését szolgáló struktúrák;
13. felhívja e tekintetben a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki az iskolai hatóságok számára olyan irányvonalakat, amelyek az iskolai környezetben felmerülő konfliktusok rendezésének modern eljárásait tartalmazzák, közvetítő fórumok, illetve az ahhoz kapcsolódó tanulók, szülők, tanárok és az illetékes helyi hatóságok segítségével;
14. úgy véli, hogy feltétlenül szükséges megfelelő képzésben részesíteni a tanárokat, hogy képesek legyenek megbirkózni az osztályok heterogén jellegével, olyan pedagógiai módszerek alkalmazása mellett, amelyek nem a moralizálást, hanem a megelőzést

szolgálják, és a szolidaritáson alapulnak, valamint megelőzni a stigmatizációt és az elszigetelődést, mind a fiatalok között, mind a tanulók közül kikerülő áldozataik tekintetében;

15. kéri emellett a tagállamokat, hogy oktatási politikájukba iktassák be a szocializációs problémákkal küzdő gyermekek kötelező pszichológiai tanácsadással való segítségét, valamennyi iskolai intézményben az egészségügyi ellátás lehetőségének kialakítását, korlátozott számú iskolánként egy képzett szociális munkás, egy szociológus-kriminológus, egy gyermekpszichiáter és gyermekbűnözési szakértők kijelölését, a tanulók alkoholfogyasztásának és kábítószerhasználatának szigorú ellenőrzését, az iskolai környezet tagjaival szembeni bármiféle megkülönböztetés elleni küzdelmet, olyan közösségi közvetítő kijelölését, aki összeköti az iskolát és a Közösséget, valamint a különböző iskolai közösségek közötti együttműködést az erőszak elleni programok kidolgozása és végrehajtása terén;
16. kéri a tagállamokat és az illetékes, nemzeti és regionális szintű szabályozó hatóságokat, hogy szigorúan felügyeljék a televíziós adások és más, különösen erőszakos vagy kiskorúak számára egyébként kerülendő jeleneteket tartalmazó programok tartalmának jelzésére vonatkozó közösségi és tagállami szabályok teljes betartását; kéri emellett a tagállamokat, hogy alakítsanak ki a média képviselőivel közösen egy olyan „útmutatót”, amelynek célja a gyermekek, és különösen a fiatalok jogainak védelme, különös tekintettel a szélsőségesen erőszakos jelenetek sugárzásának megtiltására a nap bizonyos óráiban, illetve a bűncselekmények kapcsán érintett fiatalok személyazonosságának felfedésének tilalmára;
17. ajánlja a tagállamoknak, hogy fokozzák az ifjúsági házak szerepét, illetve azok tevékenységének minőségét, mint olyan tereket, ahol a fiatalok kapcsolatba kerülhetnek egymással, és hangsúlyozza, hogy a fiatal bűnözők ezen helyszínekre vonzása hozzájárul szocializációjukhoz és megerősíti azt az érzésüket, hogy a társadalom egy egészséges rétegéhez tartoznak;
18. hangsúlyozza, hogy a média jelentős szerepet játszhat a fiatalok bűnözésének megelőzésében, a közönség tájékoztatását és figyelmének felhívását célzó kezdeményezések és olyan, magas minőségű adások sugárzása révén, amelyek bemutatják a fiatalok pozitív hozzájárulását, ugyanakkor ezzel szemben ellenőrizve az erőszakos, pornográf és kábítószerfogyasztást tartalmazó jelenetek sugárzását, mindezt olyan megállapodások alapján, amelyeket a gyermekek jogainak védelmére célozva az „útmutatóba” foglalnak;
19. kéri a tagállamokat, hogy vizsgálják felül a fiatalok bűnözésének kezelését szolgáló igazságügyi és jogszabályi intézkedéseiket, olyan irányban, amely a dekriminalizáció, a büntetések enyhítése, az igazságügyi rendszerből, illetve általában az intézményesülés alól való kivonás felé mutat; e tekintetben azt ajánlja, hogy minimalizálják az érintett fiatalok szabadságának elvonásával és teljes vagy részleges elzárásával járó intézkedéseket, olyan nevelő jellegű, alternatív intézkedésekkel helyettesítve azokat, amelyeket a tagállami bíróságok széles körben tudnak alkalmazni: közhasznú munkavégzés, az áldozatokkal együttes rehabilitáció és közvetítés, szakképzés és magatartási képzés, az alkohol- vagy kábítószerfüggők kezelését szolgáló speciális tanfolyamok;

20. felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan új és innovatív intézkedéseket, melyeknek célja, hogy igazságügyi eszközöket alkalmazzanak: mint például a szülők és gyámok közvetlen részvétele a büntetőeljárásban – a vádemeléstől a büntetés végrehajtásáig -, összekapcsolva a rehabilitációval és az intenzív pszichológiai támogatással, olyan befogadó család kiválasztása, amely adott esetben neveli a fiatalkorút, illetve abban az esetben, ha fiatalkorúak erőszakos magatartást tanúsítanak az iskolai környezetben, tanácsok és tájékoztatás révén segítség nyújtása a szülők, tanárok és tanulók számára;
21. emlékeztet arra, hogy a fiatalkori bűnözés esetében az igazságügyi eljárás lefolytatását, illetve tartamát, valamint az alkalmazandó intézkedés kiválasztását és annak későbbi végrehajtását mindenképpen a gyermek érdeke és az eljárási jog tiszteletben tartása elvének kell uralnia; e tekintetben hangsúlyozza, hogy bármilyen elzárással járó intézkedést csak végső eszközként szabad alkalmazni a fiatalkorú bűnözők igényeinek megfelelően kialakított intézményekben;
22. kéri a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a fiatalkori bűnözés integrált megközelítésének keretében elkülönített és önálló költségvetési előirányzat biztosításáról a fiatalkori bűnözést megelőző intézkedésekre figyelemmel, a fiatalok társadalmi és szakmai beilleszkedését szolgáló előirányzatok növeléséről, illetve a fiatalkorú bűnözők befogadását szolgáló központi és regionális struktúrák modernizálására és színvonaluk növelésére, továbbá az érintett szakértők és felelősök folyamatos szakirányú képzésére fordított erőforrások fokozásáról;

Az európai stratégia felé

23. javasolja a tagállamoknak, hogy a Bizottsággal együttműködve a fiatalkori bűnözéssel kapcsolatban a pekingi szabályok és a rijádi iránymutatások, az Egyesült Nemzetek Szervezetének gyermekek jogairól szóló egyezménye alapján nemzetközi szinten elfogadott elvek, valamint az e területre vonatkozó egyéb nemzetközi egyezmények értelmében haladéktalanul dolgozzanak ki és fogadjanak el több modellt és több minimális irányadó elvet, amelyek az összes tagállamra egyaránt vonatkoznak, és a megelőzés, a rehabilitáció, az integráció és az újbóli beilleszkedés négy alapvető pillérére összpontosítanak;
24. fenntartja, hogy a közös európai megközelítésnek azt kell célként kitűznie, hogy meghatározza a fiatalkori bűnözés kezelését és orvoslását szolgáló beavatkozás mintáit, ahol a szabadságvesztéssel kapcsolatos intézkedések és a büntetés a végső eszköz legyen, és kizárólag akkor alkalmazzák, ha azt feltétlenül szükségesnek ítélik;
25. úgy véli, hogy elengedhetetlen a fiatalok bevonása és részvétele minden őket érintő kérdésben és döntésben, amennyiben sikerrel járó közös megoldásokat kívánunk találni; véleménye szerint éppen ezért a gyermekek ügyében ítélező bíróságok ülnökei kapcsán ügyelni kell arra, hogy ne csupán a fiatalok nevelése területén rendelkezzenek tapasztalatokkal, hanem olyan képzésben részesüljenek, amely érzékennyé teszi őket az erőszak és a fiatalok problémája iránt;
26. felhívja a Bizottságot, hogy az összes tagállamra vonatkozóan állapítson meg konkrét kritériumokat a nemzeti statisztikai adatok összegyűjtésére annak biztosítása érdekében,

hogy azok összevethető, és ezáltal az európai szintű intézkedések tervezése során felhasználhatók legyenek; felhívja a tagállamokat, hogy aktívan vegyenek részt a Bizottság munkájában, ösztönözve és beszerezve az összes illetékes nemzeti, regionális és helyi hatóságtól, egyesületektől, nem kormányzati szervezetektől és az e téren működő egyéb civil társadalmi szervezetektől származó információkat;

27. felhívja a Bizottság és a tagállamok országos, valamint helyi nemzeti hatóságainak figyelmét arra, hogy alkalmazzák az Unió országainak legjobb gyakorlatait, amelyek a társadalom egészét mozgósítják, és kiterjednek az iskolák, a szülői szervezetek és a környékbeli lakosok által végrehajtott pozitív cselekvésekre és beavatkozásra, valamint vegyék figyelembe a rendőrség, az oktatási létesítmények, a helyi hatóságok, ifjúsági szervezetek és a helyi szintű szociális szolgálatok közötti – a titokmegosztás szabályait tiszteletben tartó – együttműködési megállapodásokból, továbbá a nemzeti stratégiákból és a nemzeti szintű ifjúságsegítő programokból levonható tagállami tapasztalatok eredményeit; felhívja a tagállamokat, hogy alkalmazzák az általuk ismert legjobb gyakorlatokat a fiatalok kábítószer-fogyasztás és az ahhoz kapcsolódó bűnözés aggasztó méreteket öltő növekedése elleni küzdelemben, valamint alkalmazzák a problémás fogyasztás kapcsán kialakított legjobb megoldásokat, különösen az egészségügyi ellátás területén;
28. üdvözli a pozitív integrációs kezdeményezéseket magukba foglaló tagállami fellépéseket, mint az „iskolán kívüli nevelő” példája, amely már jó ideje működik olyan régiókban, mint a Rioja;
29. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy használják ki a létező európai eszközöket és programokat, integrálva bennük a fiatalok bűnözés elleni küzdelmet és annak megelőzését, valamint az elkövetők és áldozataik társadalomba való újbóli beilleszkedését szolgáló fellépéseket; e tekintetben felhívja a figyelmet a következőkre:
 - a „Bűnmegelőzés és küzdelem a bűnözés ellen” (2007-2013) elnevezésű egyedi programra, amely elsősorban a bűnözés megelőzésére és az áldozatok védelmére koncentrál,
 - a „Büntetőjogi jogérvényesülés” (2007-2013) elnevezésű egyedi programra, amelynek célja az igazságügyi együttműködés előmozdítása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés és bizalom, valamint az illetékes tagállami hatóságok közötti kapcsolatok és az információcsere megerősítése alapján,
 - a gyermekekkel és a fiatalokkal szembeni erőszak elleni küzdelemről szóló DAPHNE III programra,
 - a „Cselekvő ifjúság” (2007-2013) programra, amelynek egyik legfontosabb prioritása a kevesebb lehetőséggel rendelkező vagy hátrányos környezetből származó fiatalok támogatása,
 - az Európai Szociális Alap fellépéseire és a társadalmi integráció megerősítéséről, a mindenfajta megkülönböztetés elleni küzdelemről, valamint a hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiacra való belépésének megkönnyítéséről szóló Equal programra,

- az Unió által támogatott Urbact kezdeményezés programjára, amely a legjobb gyakorlatok európai városok közötti cseréjére koncentrál egy, a lakosság számára élhetőbb környezet kialakítása céljából, és amely olyan cselekvéseket foglal magába, melyek célja a fiatalok számára biztonságosabb városi környezet létrehozása, valamint a hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi beilleszkedését szolgáló, részvételükre és szocializációjukra fókuszáló fellépéseket is;
 - az olyan államközi kezdeményezésen alapuló programok, mint a „Let bind safe net for children and youth at risk” („Szöjünk biztonságos hálót a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok számára”), amelyek a veszélyeztetett vagy társadalmi kirekesztésnek kitett gyermekek és fiatalok számára kedvező intézkedések elfogadását célozzák, és amelyekhez a lehető legnagyobb számú tagállamból érkező partnereknek lehet és kell csatlakoznia,
 - az eltűnt gyermekek – köztük a fiatalkori bűnözés áldozatai – európai vonalára;
30. hangsúlyozza, hogy a megelőzés és a fiatalkorúak bűnözése elleni küzdelem egyik módja olyan kommunikációs politika kialakítása, amely lehetővé teszi a közönség figyelmének felhívását a problémákra, az erőszak kiiktatását a médiából és azon audiovizuális médiumok támogatását, amelyek tartalma nem kizárólag az erőszakos programokból áll, következésképp kéri, hogy európai normákban rögzítsék az erőszakos tartalmak audiovizuális médiában, valamint írott sajtóban történő terjesztésének határait;
31. hangsúlyozza, hogy a „Televíziózás határok nélkül” elnevezésű 89/552/EGK irányelv konkrét korlátokat szab az erőszakos és általánosabban véve a gyermekek nevelése szempontjából hátrányos képek sugárzását illetően, ami megfelelő, a fiatalkorúak által és a fiatalkorúak sérelmére elkövetett erőszak megelőzését szolgáló intézkedést jelent; kéri a Bizottságot, hogy tegyen kiegészítő intézkedéseket e téren, kiterjesztve a kötelezettségeket a mobiltelefon és internet ágazatra, amely intézkedéseknek alapvető politikai prioritást kell kapniuk a Bizottság említett, gyermekek jogaira vonatkozó kommunikációjában;
32. üdvözli az európai vállalkozások önszabályozási kereteinek hatályba lépését, amely elősegíti a mobiltelefonok serdülők és gyermekek általi biztonságosabb használatát és hangsúlyozza, hogy az interneten való biztonságos navigációra és a mobiltelefonok biztonságos használatára vonatkozó tájékoztatásra, illetve az arra való figyelemfelhívásra a Bizottságnak konkrét és kötelező jellegű, európai szintű javaslatokat kell tennie;
33. felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul hozza létre a Fiatalkori Bűnözés Európai Megfigyelőközpontját, amelynek célja, hogy az összes tagállam statisztikai adatait összegyűjtse és elvégezze azok összehasonlító elemzését, terjessze a tapasztalatokat és helyes gyakorlatokat, nemzetközi, régióközi és közösségi szinten innovatív kezdeményezéseket és programokat tervezzen és támogasson, tanácsadás formájában segítséget nyújtson, a nemzeti hatóságok részvételével szemináriumokat szervezzen, és végezetül megszervezze a technikai és tudományos együttműködést a személyzet képzésével és a szakemberek cseréjével kapcsolatos ügyekben; hangsúlyozza, hogy az említett európai megfigyelőközpont eredményes fellépése a hasonló feladatkörrel

megbízott nemzeti megfigyelőközpontok hatékony elindításától és működésétől függ;

34. kéri a Bizottságot, hogy ösztönözze a problémás gyermekek és serdülők számára egy európai zöld szám létrehozását, mivel az ilyen zöld számok jelentős mértékben hozzájárulhatnak a fiatalkori bűnözés megelőzéséhez;
35. felhívja a Bizottságot, hogy – a szükséges tanulmányok európai szintű elkészítését követően – tegyen javaslatot egy integrált közösségi keretprogramra, amely közösségi megelőző intézkedésekből, a nem kormányzati szervezetek és az államközi együttműködés támogatásából, valamint a kísérleti programok regionális és helyi szintű finanszírozásából áll, továbbá a legjobb nemzeti gyakorlatokon alapul, kísérletet tesz e gyakorlatok Európa-szerte történő terjesztésére, valamint a szociális és pedagógiai infrastrukturális követelményekre is kiterjed;
36. hangsúlyozza, hogy a közösségi fellépések szintjén két alapvető politika van, amelyet haladéktalanul figyelembe kell venni:
 - a megelőző intézkedések meglévő közösségi programok keretében történő finanszírozása és új költségvetési tétel létrehozása a fiatalkori bűnözés elleni küzdelmet szolgáló integrált fellépések és hálózatok számára,
 - egy tanulmány, majd ezt követően egy bizottsági közlemény közzététele e probléma európai méreteiről, valamint a fiatalkori bűnözés elleni küzdelmet szolgáló integrált keretprogram kidolgozásának nemzeti szakemberek hálózatán keresztül történő megfelelő előkészítése;
37. ennek keretében felhívja a Bizottságot egy társfinanszírozott intézkedésekből álló program kidolgozására, amely a következőket foglalja magába:
 - a megelőzést elősegítő legjobb gyakorlatok és különösen a magán- és állami szervek közötti együttműködési formák kutatása,
 - a fiatalkorú bűnözők kezelésére a közelmúltban létrehozott rendszerek – például „helyreállító igazságszolgáltatás” – lehetséges hosszú távú hatékonyságának mérése és elemzése,
 - a helyes gyakorlatok nemzetközi, nemzeti és helyi szintű cseréje, figyelembe véve az erőszak elleni Daphne program keretében gyűjtött, igen pozitív tapasztalatokat, amely a „legjobb gyakorlatok” példaként említhető, számos, az erőszak elleni hatékony küzdelmet szolgáló projektjének köszönhetően;
 - annak biztosítása, hogy ezek a szolgáltatások és gyakorlatok a gyermekek és serdülők jogainak védelmére összpontosítsanak, és megfelelő támogatást nyújtsanak a szülők számára;
 - a fiatalok védelmét szolgáló európai modell kidolgozása, amelynek elsődleges célja nem a büntetések alkalmazása, hanem a fiatalok érdekében történő szociális gondoskodás és a nevelés, valamint a tisztelet és az egyenlőség, illetve a mindenkit

megillető és terhelő jogok és kötelezettségek előmozdítása,

- oktatási és szakképzési programok létrehozása a fiatalok számára társadalmi beilleszkedésük elősegítése érdekében, valamint valódi esélyegyenlőség megteremtése az élethosszig tartó tanulás mindenkire való kiterjesztése segítségével; a mindenkire kiterjedő hatékony képzés és a barcelonai célkitűzések megvalósítása, amely előfeltétele az erőszak bármilyen hatékony megelőzésének; az ifjúsági szervezetek e területen már létező kezdeményezéseinek támogatása,
- a nemzeti ombudsmanok, a rendőri szervek és a bírói kar tagjai, az illetékes nemzeti szervek és a felügyeleti hatóságok számára koordinált továbbképzési program szervezése,
- a helyi és regionális közösségek felelős szolgálatait, az ifjúsági szervezetek és az iskolai közösség közötti hálózat kialakítása,

38. javasolja a Bizottságnak, hogy a Fiatalok Bűnözés Európai Megfigyelőközpontja és a kapcsolódó keretprogram előkészítése során haladéktalanul tegyen javaslatot a tapasztalat és az ismeretek előmozdítását és terjesztését szolgáló alábbi intézkedésekre:

- a nemzeti politikák eredményeinek közös felmérése és terjesztése,
- konferenciák és platformok (fórumok) szervezése a nemzeti szakértők részvételével,
- az illetékes hatóságok és a társadalmi szervek közötti kommunikáció és tájékoztatás előmozdítása az interneten keresztül, valamint egy e témákra szakosodott honlap létrehozásával ,
- nemzetközi kiválósági központ létrehozása;

0

0

0

39. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának.

INDOKOLÁS

Jelenleg a legtöbb európai társadalomban széles körben elterjedt nézet, hogy egyre nő a fiatalkori bűnözés és az azzal járó veszély; ezt a nézetet nemzeti statisztikai adatok, valamint nemzetközi kutatások és tanulmányok is alátámasztják.

Napjaink fiatalkori bűnözésének okozati megközelítése

Rendkívül nehéz meghatározni egy fiatalkorú bűnözői magatartásának pontos okait. Ez azért van így, mert a fiatalkorú által elkövetett konkrét tett a szocializáció és a társadalmi kontroll összetett folyamatának keretében fejeződik ki. Ennek ellenére két megbízható állítás fogalmazható meg. Először is: semmi esetre sem az a helyzet, hogy a fiatalkori bűnözés „társadalmi betegség”, és a fiatalkorú bűnözők magatartása fizikai, intellektuális vagy mentális rendellenességeknek tudható be. Másodszor pedig: a fiatalkorúak viselkedésének elemzéséhez – legyen szó bűnözőkről vagy másokról – meg kell vizsgálnunk a környezetet, amelyben fejlődnek: a családot, az iskolát, a barátokat és a társadalmi körülményeket. Ezért a fiatalkori bűnözői magatartással kapcsolatos minden ok és tényező e hivatkozási pontokra vezethető vissza. A tényleges okok azonosításához azonban körültekintésre van szükség. Például nem a szülők gyakori fizikai hiánya vagy az egyszülős családban való nevelkedés ténye az, ami szükségképpen a bűnözéshez vezet, sokkal inkább a szülők alapvető képtelensége a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladataik ellátására vagy a szülők és a gyermek, illetve maguk a szülők közötti egészséges és minőségi kapcsolat hiánya – anyagi, szociális és/vagy személyes problémák miatt. Az ok nem az egyes tanulók kudarca, hanem az iskolarendszernek a megőrzésük és elszigetelődésük megakadályozása terén tanúsított tehetetlensége. Végezetül nem a bevándorló személye, hanem társadalmi elszigetelődése az, ami a bűnözéshez vezet.

Ugyanakkor különösen korunkban a fiatalok, akik külső tényezők, például a média, a technológia és különösen az internet révén hirtelen a felnőttek világában találják magukat, gyakran agresszív módon reagálnak az életükbe való ilyen jellegű betolakodásra.

A fiatalkori bűnözés kezelésének modelljei

Általánosságban véve a bűnözés kezelése és annak társadalmi kontrollja számottevő fejlődésen ment keresztül. A védett modellel kezdődött, amelyben a felnőttek minden esetben meghatározták a fiatalkorú bűnöző jogait és a viselkedésének „javítására” irányuló módszereket. Ezután dolgozták ki a felelősségi modellt, amelyben a fiatalkorúnak a kezdetektől meghatározott, elismert jogai vannak, és ahol a bűnözői magatartás elleni küzdelemre irányuló intézkedések célja a „felelősségen keresztül elért nevelés”. A jelenlegi megközelítés a helyreállító igazságszolgáltatást igyekszik a felelősségi modellbe beépíteni, magukat az áldozatokat is bevonva a folyamatba, miközben a feleket az okozott kár helyreállítása révén kívánja kibékíteni. A fiatalkori bűnözés kezelésével és a jelenlegi modellel kapcsolatban azonban létezik egy további kulcsfontosságú szempont. Általában véve a fiatalkorúak különösen ellenségesek a társadalmi kontroll hivatalos rendszerével szemben, amelyre nem teljesen kialakult személyiségük, életkoruk és korlátozott anyagi forrásaik miatt fogékonyabbak.

Ugyanakkor a büntetőjogi rendszer különösen szigorú a fiatalokkal, mivel bűnözésként kezeli

a társadalom elleni, a szegénységből és a társadalmi kirekesztésből táplálkozó fiatalkori lázadás minden formáját, még akkor is, ha jellegét tekintve nem bűncselekmény; ezt a megközelítést felnőttekre nem alkalmazzák. Ezenfelül még a bűnözést megelőző magatartást vagy egyszerűen a bűnözés lényegi kockázatával járó helyzeteket (például az otthon elhagyását és a függetlenségre való törekvést) is – indokolatlanul – a bűnözői magatartással azonosítják.

A fiatalkorúak kezelésére irányuló jogszabályoknak és intézkedéseknek liberálisnak kell lenniük, és a lehető legnagyobb megértést és toleranciát kell mutatniuk a fiatalkorúak és problémáik iránt, anélkül, hogy a társadalmi betegségek egy formájában szenvedőkként tekintenének rájuk, vagy az önrendelkezésre irányuló kísérleteik bármelyikét bűnözésként jellemeznék.

A modern kezelési megközelítésnek egy lépéssel tovább kell mennie, és a szabadságvesztéssel kapcsolatos intézkedések egyéb alternatívákkal (az intézményi és bírósági keretből való kiemelés) történő fokozatos helyettesítése után a fiatalkorúak által elkövetett tetteknek a bűncselekmények és büntetendő cselekmények köréből való kivonására kell átállnia. Ehhez az esetek többségében a büntetések eltörlésére, ugyanakkor a szocializáló szervezetek megerősítésére és valódi megelőző intézkedések végrehajtására van szükség.

Az erkölcsöket és viselkedési normákat nem a törvények és a büntetések változtatják meg, hanem a fiatalok „szabadon” végzett nevelése és a lehető legszélesebb körű társadalmi részvétel, ami megerősíti a generációk, a család, az iskolai közösség, az állam, a szomszédság, a barátságok és a társadalom egésze közötti bizalmat.

A megelőzés, a társadalmi beilleszkedés és a jogszabályi kezelő intézkedések három pillére

A. Megelőző mechanizmusok

A fiatalkori bűnözés elleni küzdelemre irányuló stratégia elsődleges és fő részét a megelőzésnek kell képeznie. Annak ténye, hogy a történelem során mégis az „elfojtás” élvezett elsőbbséget – miközben a fő hangsúlyt még napjainkban is a büntetendő jelleg kapja – azzal magyarázható, hogy a megelőző politikák hosszú távúak (eredményeik nem láthatók azonnal, ami megfosztja a kormányokat és a politikusokat az azonnali politikai haszontól), valamint különösen költségesek. A jóléti államok időben történő beavatkozása, hogy ily módon már a bűnözői viselkedés megjelenése előtt segítsék a családokat és a fiatalkorúakat, jelentősen költségesebb a büntető- vagy polgári peres eljárásnál; ez különösen igaz, ha a megelőző stratégia több különböző ágazat fellépését igényli, ami az érintett szervezetek közvetlen vagy közvetett közös felelősségvállalását és társadalmi részvételét teszi szükségessé.

E tekintetben jelentős nemzeti és közösségi szintű előrelépés lenne a társadalom és az állam számára egy, a társadalmi megelőzés és a fiatalkorúakkal (elkövetőkkel és áldozatokkal) szembeni szolidaritás törvénykönyvének elfogadása, amely elkülönül a bűnügyi igazságszolgáltatási rendszerektől.

B. Társadalmi beilleszkedési mechanizmusok

Annak ellenére, hogy a hangsúly jelenleg a bűnözői magatartás kialakulásának módjaira és ennek okaira összpontosul, rendkívül fontos az is, hogy biztosítsuk az abból kifelé vezető utat. A már említettek szerint a büntetőeljárás (még nevelő formájában is) legjobb esetben nem megfelelő, legrosszabb esetben pedig teljességgel alkalmatlan arra, hogy a fiatalok bűnözőket visszaillesze és zökkenőmentesen visszahelyezze a család, az iskola társadalmi környezetébe, vagy abba a környezetbe, amelynek elutasítására magatartásukkal törekedtek.

A fiatalok közvetlen és tágabb társadalmi környezetükbe vetett bizalmának, valamint az e környezethez való tartozásuk érzésének helyreállítása a legfontosabb módja annak, hogy a bűnözéssel felhagyjanak. Ez azonban nem büntetések és szankciók révén érhető el, hanem azáltal, hogy társadalmi környezetük valamennyi területébe és tevékenységébe beillesztjük őket – biztosítva oktatásukat, a munkaerőpiacra való zökkenőmentes beilleszkedésüket, védve az önkifejezéshez, valamint a helyi és nemzeti szintű döntéshozatalban történő aktív részvételhez való jogukat, és felkínálva számukra a kreatív szabadidős tevékenységek és a rekreáció lehetőségét.

C. Jogszabályi kezelő intézkedések

A fent említettek szerint a leginkább megfelelő jogszabályi intézkedések az alábbi négy formát öltik:

- a bűncselekmények köréből való kivonás: azaz az olyan cselekmények átminősítése, mint a bűnözést megelőző magatartás és a kisebb szabálysértések,
- a büntetendő cselekmények köréből való kivonás: a szabálysértések túlnyomó része esetében a büntetések eltörlése, és azok nevelő vagy beilleszkedést segítő intézkedésekkel történő helyettesítése,
- a bírósági keretektől való kiemelés: az igazságszolgáltatás intézésének áthelyezése a bíróságokról szociális közvetítőkhöz, amelyek a bűnözői magatartás típusától függően iskolai bizottságok (tanárok, tanulók és szülők), szomszédsági vagy helyi szintű egyesületek (pl. szociális ombudsman), szociális munkások stb. lehetnek,
- az intézményi keretektől való kiemelés: a javító- vagy büntetőintézetekben töltendő szabadságvesztésre vonatkozó ítéletek elkerülése.

A család szerepe

- A család mint tényező és ok: a külső (a család szerkezetével kapcsolatos) és belső (annak működési módjával kapcsolatos) családi körülmények hatása kulcsfontosságú. A szülői felügyelet és ellenőrzés hiányát, illetve maguk a szülők bűnözői magatartását különösen súlyosbító tényezőnek tekintik.

- A család a megelőző politikák kontextusában: a család mint szocializáló intézmény segíti a jog betartásának és tiszteletének kialakítását.

- A család a társadalmi visszailleszkedés folyamatában: a visszailleszkedési folyamat fő hajtóereje a fiatalok visszahelyezése a család egészébe, helyreállítva a kapcsolatot a szülőkkel és a család többi tagjával. Ebben a szakaszban a sikeres kimenetel szempontjából az is kulcsfontosságú, hogy a fiatalok anyagi, társadalmi és pszichológiai támogatásban részesüljen.

- A család a büntetőeljárás szakaszában: ha a fiatalkorút intézményben letöltendő szabadságvesztésre ítélik, különösen fontos, hogy továbbra is kapcsolatban maradjon a családtagjaival, míg az alternatív intézkedések esetén elengedhetetlen a fiatalkorú szülőinek felügyelete és gondoskodása. Az is nélkülözhetetlen, hogy a szülők aktívan részt vegyenek a bírósági eljárásban, és – mialatt a fiatalkorú a büntetését tölti – folyamatos képzést és tájékoztatást kapjanak, ami lehetővé teszi számukra, hogy megfelelő támogatást nyújtsanak gyermeküknek.

Az iskola szerepe

- Az iskola mint a bűnözői magatartás kifejeződésének helyszíne: az iskolai erőszak a fiatalkori bűnözés olyan formája, amelyet az iskolai környezetben a kezdetektől fogva jelentkező ellenséges érzelmek kifejezésére vagy a családi problémák, illetve a tágabb környezettel kapcsolatos problémák e környezetre történő kivetítésére használnak.

- Az iskola mint kiváltó ok: a mai iskolák rendkívül osztályhoz kötöttek és multikulturálisak.

- Ahol a tanároknak és a szülőknek nem sikerült rávilágítaniuk a diáktársak közötti különbségekre, és nem tudták kialakítani a mások és azok különbözősége iránti toleranciát és tiszteletet, az ilyen fogalmak befogadására nem képesek tanulók erőszakosan reagálni és viselkedni, és a körülményektől függően az áldozat vagy az elkövető szerepébe kerülnek.

- Az iskola mint a bűnözés elleni küzdelmet szolgáló intézmény: az iskolának és a tanároknak javító és a részvételt elősegítő módon kell beavatkozniuk, és az egyes fiatalkorúakat nem minősíthetik javíthatatlannak, amivel elszigetelik őket. A tanároknak a tanulók agresszivitását szocializálniuk kell, hangsúlyozva az agresszív tanulók pozitív oldalait. Az iskola jelenti az elsődleges környezetet a fiatalkori bűnözés elleni küzdelemre irányuló innovatív projektek végrehajtásához is, mint például a konfliktusok megoldásának iskolai rendszere – amelyben maguk a tanulók járnak el közvetítőként –, a helyreállító igazságszolgáltatás – amelyben a tanuló vállalja az általa okozott kár helyreállítását –, továbbá az erőszak elleni programokkal kapcsolatban az iskolák között folytatott együttműködés.

- Az iskola mint megelőző intézmény: az iskolák olyan támogató lehetőségeket teremtenek, amelyek megakadályozzák a megbélyegzést, és a diákokban az elfogadottság érzetét keltik, megteremtik a párbeszéd kereteit, és az egyértelműség, az elérhetőség és az érzékenység formájában adnak válaszokat.

- A társadalom részvétele az iskolai erőszak elleni küzdelemben: az iskolai erőszak elleni küzdelemre irányuló intézkedések a széles körű társadalmi részvételnek és több szociális intézmény együttes felelősségvállalásának jellegzetes példái; a tanárok, a pszichológusok, a szülői szervezetek, a közösségi közvetítők és a helyi hatóságok mind osztoznak a felelőségeken és közösen végzik a munkát.

Az európai dimenzió

A fiatalkori bűnözés elleni küzdelemre irányuló közös EU modellek és módszerek kialakítására tett kísérletek elleni legfőbb érv, hogy egy ilyen jellegű törekvés összeütközésbe kerül a különböző nemzeti büntetőjogi rendelkezésekkel, különösen a tekintetben, hogy melyik életkor jelenti a „fiatalkorút”, és mely tettek minősülnek bűnözői magatartásnak.

Másrészt azonban a bűnözői magatartás okaival foglalkozó nemzeti felmérések – amelyek bizonyos formáinak növekedését, míg más formáinak csökkenését állapítják meg – és a büntetőjogi rendszerek által alkalmazott új megközelítés – amely a fiatalkorúak szabadságvesztéssel járó elítélésének alternatíváit keresi – azon pontok közé tartoznak, amelyek esetében a hasonlóság szembeötlő.

A fennálló hasonlóságok két következtetéshez vezetnek. Először: a büntetőjogi kezelés megszokott és hagyományos modelljei elérték korlátjaikat, és a továbbiakban nem tudnak megfelelni a legtöbb tagállamban mutatkozó jelenlegi kihívásoknak. Másodsor: a jelenlegi kihívások és a tagállamok ezekkel kapcsolatos válaszadási módszerei szembetűnően hasonlóak. Pontosan ezek a hasonlóságok teszik most megvalósíthatóvá és indokoltá az európai szintű intézkedések tervezését és végrehajtását. Különösen, ha szintén figyelembe vesszük, hogy a fiataloknak az EU-n belüli szabad mozgása, az internet széles körben elterjedt használata, valamint a technológia és kommunikáció új formái jelentősen kibővítik a bűncselekmény színterének fogalmát, így az európai megközelítés nem csupán megvalósítható és indokolt, hanem nélkülözhetetlen is.

Ami a legjobb nemzeti gyakorlatokat illeti, a nemzeti hagyományok és tapasztalatok egész sora áll rendelkezésre, mint például:

- a spanyolországi Asturias és Rioja régiók, és különösen az iskolai közösség számára tervezett „Mediador Escolar” program, továbbá a közösen finanszírozott „Servizio de Atencion a la Familia” (SAF) szociális szolgáltatási programok, amelyek célja a szakértők oktatása és képzése, valamint a Sograndio Javítóintézet iránymutatási, képzési és foglalkoztatási programja;
- a bajorországi régióban a nagy kockázatnak kitett egyének és területek elemzése elektronikus adatnyilvántartó rendszer segítségével (a PROPER lista), a rendőrség szerepével és a fiatalkorúak jogainak esetleges megsértésével kapcsolatban fennálló bizonyos fenntartások mellett;
- Lettországból az „iskolai biztonsági nap” megszervezése, amelynek során rendőrök látogatják meg az iskolákat és a tanulók tájékoztatást kapnak;
- tanulók és fiatalkorú bűnözők közös kirándulásainak szervezése, hogy az utóbbiak közelebbi kapcsolatba kerüljenek egy barátságos és szervezett társadalmi környezettel;
- az írországi önkormányzatok és közösségek különleges bizottságainak szervezésében rendezett rekreációs programok, hogy a fiatalokat eltérítsék az antiszociális vagy bűnözői magatartástól (Garda Youth Diversion Projects);
- Skóciában a gyermekügyi tanácsadó (Children’s Reporter) és a családok, a fiatalkorúak és a helyi hatóságok között létrejött önkéntes megállapodások, amelyek az elfogadható magatartásról szóló szerződésekként (Acceptable Behaviour Contracts, ABC-k) ismertek;
- a görög egészségügyi minisztérium és a nem kormányzati szervezetek között létrejött egyetértési nyilatkozat a hatóságok és a nem kormányzati szervezetek hatásköreinek szerepéről és elkülönítéséről.

Az EU-nak azokat a reformjellegű politikákat kell koordinálnia és támogatnia, amelyek nem csak a fiatalkori bűnözés elleni küzdelemre irányuló azonnali intézkedéseket, hanem mindenekelőtt kiegészítő intézkedéseket és kezdeményezéseket tartalmaznak, amelyek célja a kiegyensúlyozott családpolitika kialakítása, az oktatáspolitikai szocializálása, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre irányuló hatékony fellépés, a bevándorlók zökkenőmentes és teljes társadalmi beilleszkedése és a közös kulturális elvek kialakítása.

A „rossz” gyermekek általában „hátrányos helyzetű” gyermekek is. Hozzuk vissza a mosolyt az arcukra!

ELJÁRÁS

Cím	a fiatalok bűnözéséről, a nők, a család és a társadalom szerepéről
Eljárás száma	2007/2011(INI)
Illetékes bizottság Az engedélyezés plenáris ülésen való bejelentésének dátuma	FEMM 18.1.2007
Véleménynyilvánításra felkért bizottság(ok) A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	
Nem nyilvánított véleményt A határozat dátuma	
Megerősített együttműködés A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	
Előadó(k) A kijelölés dátuma	Katerina Batzeli 20.12.2006
Korábbi előadó(k)	
Vizsgálat a bizottságban	2.5.2007 5.6.2007
Az elfogadás dátuma	5.6.2007
A zárószavazás eredménye	+: 15 -: 0 0: 3
A zárószavazáson jelen lévő képviselők	Katerina Batzeli, Edite Estrela, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Zita Gurmai, Esther Herranz García, Livia Járóka, Astrid Lulling, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Karin Resetarits, Teresa Riera Madurell, Eva-Britt Svensson, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Mary Honeyball, Maria Petre
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (178. cikk (2) bekezdés)	Evangelia Tzampazi
Benyújtás dátuma	7.6.2007
Megjegyzések (az adatok egyetlen nyelven állnak rendelkezésre)	...